

Notes sobre l'ADCF / Els capitells de Sant Salvador

DOLORS GODAYOL | dolors.godayol@fundacioars.org

Exposició dels capitells
a la Sala Gaspar
de Barcelona. 1959

Una de les tasques que duem a terme des de la Fundació Ars és la recopilació dels diversos documents que formen l'Arxiu Documental Camil Fàbregas (ADCF), que l'artista escultor va deixar a la casa del carrer Migdia, 18, de Sabadell. A mesura que van apareixent ens adonem que era una persona a qui li agradava tenir-ho tot força ordenat, una circumstància que facilita la comprensió de la seva trajectòria.

A través de l'arxiu veiem que els anys cinquanta i els primers anys seixanta del segle passat foren, possiblement, els més prolífics de la seva carrera escultòrica. La construcció de la nova església parroquial de Sant Salvador, prop del riu Ripoll, va representar per a Fàbregas una oportunitat única de consolidar-se com a escultor, com ell sempre va voler ser considerat, tot i que també va conrear la pintura en diverses modalitats.

Durant el franquisme, la influència inqüestionable de l'Església va condicionar força l'obra de Fàbregas, encara que sabem per les referències que anem trobant que era un home de conviccions arrelades i que no anaven en cap línia clerical.

L'any 1959 les obres de construcció de l'església de Sant Salvador estaven a les acaballes. Camil Fàbregas, amb la capacitat de

treball que el caracteritzà tota la vida, es va implicar a fons en la tasca d'esculpir els capitells del claustre, de la nau, del cimbori i del campanar, així com de les diverses figures religioses destinades a l'interior de l'edifici

Entre els documents registrats a l'ADCF hi hem trobat una sèrie de fotografies en blanc i negre, de diverses mides i procedències, que il·lustren el gran repte que Fàbregas s'imposà. Els capitells mostren la talla austera, directa de la pedra, hereva dels mestres medievals, on l'escultor plasma la vida quotidiana de la societat que li ha tocat viure, caracteritzada sobretot pels costums i tradicions viscuts a la seva ciutat d'adopció, que fou Sabadell.

A continuació reproduïm un fragment del dossier *Camil Fàbregas*¹ que Montse Giménez Tresserras i Miquel Puchol Sánchez van fer per encàrrec de la Fundació Obra Social de la Caixa de Sabadell l'any 1996:

"La sèrie dels capitells, 38 en total, també datats del 1960, els trobem repartits entre l'interior i l'exterior del temple. A l'interior els trobem al cor i a la nau, representant els àngels músics i cantaires i els dotze apòstols. A l'exterior, al claustre i a la columnata que envolta la portalada, s'hi observen les arts, els oficis, les festes, els esports i els mesos de l'any; al campanar, les quatre edats de l'home i els signes zodiacals".

Vegem, per exemple, els noms que el mateix Fàbregas adjudica a la seva obra en algunes de les fotografies de l'arxiu: *Comerç de teixits, ultramarins i drogues. El relotger, el ferrer, el fuster i el pintor. La matança dels innocents; El Pessebre, Nit de Reis, Tot plantant la llufa; El Sant Sopar. Parant un gol; Els tres tombs; Gegants i capgrossos*², etc.

Pel que fa a les imatges religioses, l'arxiu conté instantànies del Crist, de la Mare de Déu i de Sant Joan pertanyents al Calvari de ferro fos, i del cap del mateix Crist, modelat amb fang. També hi ha fotografies de la Mare de Déu de Montserrat, en distintes versions i materials; de

1 Montse Giménez Tresserras i Miquel Puchol Sánchez. *Camil Fàbregas*. Dossier dirigit a la Fundació Obra Social de la Caixa de Sabadell. Sabadell: 1996. No publicat.

2 Documents de l'ADCF. Registres 2181, 2205. Registres 2209, 2216, 2217. Registre 2220. Registres 2232, 2206, 2193. Registre 2194. Registre 2196. Registre 2203 i Registre 2224 respectivament.

Sant Francesc i Sant Ernest, esculpits en pedra; diverses imatges, preses des de tots els angles, del Sant Crist processional i del Crist jacent per a l'altar major; i d'una Maternitat tallada en guix i d'una altra esculpida en pedra de Calatorao³. Totes aquestes imatges pertanyen a la parròquia de Sant Salvador de Sabadell.

Una estampa, amb la fotografia del "capitell del cinema", ens informa del XXVI Concurs Nacional de Cine Amateur, celebrat al Reial Santuari de la Mare de Déu de la Salut, promogut pel Amics del Cinema de Sabadell⁴, que fins i tot van oferir una vetllada íntima en homenatge a Camil Fàbregas, com revela un muntatge imprès on es veu el cartell anunciador juntament amb la foto del capitell esmentat⁵.

També alguns particulars van fer imprimir en les felicitacions nadalenques el "capitell del Pessebre" en honor de l'escultor, postals o targetes que hem registrat d'entre els documents que anem descobrint⁶.

Per acabar, volem significar la sèrie de 28 fotografies preses amb motiu de l'exposició a la Sala Gaspar de Barcelona de tota aquesta obra, durant les festes de Nadal i d'Any Nou de 1959-1960, en les quals queda reflectida l'afluència de personalitats de l'època, com per exemple el bisbe Modrego, l'alcalde Marcet, Antoni Llonch Gambús, el doctor Udina Martorell, mossèn Ernest Mateu, Lluís Clapés i altres representants del món eclesiàstic, polític i cultural del país, com també d'alguns familiars i amics, entre els quals veiem Camil Fàbregas en la plenitud de la seva maduresa física i artística⁷.

L'Arxiu Documental Camil Fàbregas conté uns 5.000 documents (cartes, notes, fotografies, articles de premsa, catàlegs d'exposicions i altres) referents tant a Camil Fàbregas com a altres artistes contemporanis. La part classificada i indexada d'aquests documents (un 50% aproximadament) pot ser consultada pels investigadors que acreditin el seu interès, amb l'autorització prèvia del patronat de la Fundació Ars.

3 Documents de l'ADCF. Registres 2156, 2155, 2154 i 2158. Registres 2242 a 2246; Registres 2247 a 2250. Registres 2116 a 2120 i 2121 a 2129 i Registres 2159 i 2160 respectivament

4 Documents de l'ADCF. Registre 2172.

5 Documents de l'ADCF. Registre 2188

6 Documents de l'ADCF. Registres 2272 i 2273.

7 Documents de l'ADCF. Registres 2274 a 2301

*Homenatge
dels Amics del
Cinema (1960)*

**vetllada íntima
que els
"amics del cinema"
dediquen a l'escultor**

camil fàbregas
**com homenatge en motiu
dels seus èxits**

sabadell, 18 de març del 1960

*Sant Joan
del Calvari
(c.1959).*

Dolors Godayol és llicenciada en Història Contemporània i conservadora del llegat Camil Fàbregas.